

Lil. 14. 11. 1930.

Fasta föreläsningar. i

Pajo socken

uppt. av Torbjörn Dahlberg

1930

Farta fornlämnningar i Pojo socken.

En förteckning över de farta fornlämnningarna i Pojo socken ingår redan i den av J. E. Wejväs år 1879 uppgjorda förteckningen över Rasborgs västra härads fornlämnningar som ingår i Finska Fornminnesföreningens tidskrift IV. Det har dock varit omöjligt för mig att finna stora flöskittar av de av honom uppmätta kullen bevarade dels på att anvisningarna om platserna äro knapphändiga och att den nuvarande befolkningen ej synes hava någon kännedom om förekomsten av dessa.

För öfrigt har Pojo socken ej varit föremål för något arkeologiskt intresse. Några grävningar har där ej företagits.

Från Pojo socken finnes det 27 st. stenredskap i Nationalmuseets ögo och 6 st. i Sjöbo historiska museum. Dessutom finnes en stensaxa funnen på Bagby gårds mark i godsögar N. Bergströms ögo. De flesta av föremöten som finnas i Nationalmuseet härstamma från brukspatron E. v. Julius samling. Med undantag av ett par äro samtliga dessa föremål funna under 1800-talet och då de där till saknas närmare uppgifter om fyndplatsen, endast den gård på vars mark fyndet är gjort finnes antecknat, är det omöjligt att numera kunna få reda på de exakta fyndställen och utmärka dem på en karta. Fyndet äro spridda över hela socknen, men den gleshet varmed de upprädda tyder möjligen på att Pojo socken icke varit

Östt beboad under stenolövern, ja kanske helt och hållet saknat fast bosättning.

Flenälterns fjärdan fördela sig på de olika gårdarna så enligt

Baggby gård	Arbetsyxa med skafthöl	N. Borgström	
Bismäs bruk	Yxhöl	1889	N. M. 2346. 69
Braunkom	Flämsjvel	E. v. J.	N. M. 2794. 65
"	"	E. v. J.	N. M. 2794. 24
Bröcktorp	Yxklabba	1879 E. Hisinger	N. M. 2000. 2
"	Bit av hammarsyxa	1879 E. Hisinger	N. M. 2000. 1
Fiskars Gångeå torp.	Flötblän	1914	N. M. 6642. 2
Gennäs	Hammaryxa	E. v. J.	N. M. 2794. 69
"	"	E. v. J.	N. M. 2794. 38
"	Bit av stångredskap	E. v. J.	N. M. 2794. 7
Gråblåkög	Hammaran av en hammarsyxa	E. v. J.	N. M. 2794. 74
Gustavskund et. Nygård.	Rätmsjvel		N. M. 158
Kockböle	Sjvel	E. v. J.	N. M. 2794. 19
Nygård	Flömsjvel	E. v. J.	N. M. 2794. 61
Näs by gård	Bit av flintspjutspets	1889 E. Hisinger	N. M. 2000. 3
Petersböle	2 st. bitar av stångredskap.	1879	E. v. J. N. M. 2794. 11. 1
"	Yxa	E. v. J.	N. M. 2794. 10
"	Yxa	E. v. J.	N. M. 2794. 8
Raggböle	Boisformig hammarsyxa	H. F. Linder's saml.	N. M. 552
Ramskulla	Rättyxa	Linder's saml.	N. H. M. 97.
Rijböle by	Flötyxa		N. M. 5970. 552
Skuru Trandängsbygd.	Över haska	1897	N. M. 3482
Torbj	Flömsjvel	E. v. J.	N. M. 2794. 64
"	Sjvel	E. v. J.	N. M. 2794. 26
"	Yxklabba	E. v. J.	N. M. 2794. 56
"	Hammaryxa	E. v. J.	N. M. 2794. 48
Träballstad by	Rätmsjvel	Linder's saml.	N. H. M. 187
"	Trätyxa	" "	N. H. M. 124
Amiune	Rättyxa	1869	" " N. H. M. 188
"	Flömsjvel	" "	N. H. M. 98
"	"	" "	N. H. M. 66
—	Hammaryxa		N. M. 56
—	Pilspets	E. v. J.	N. M. 2794. 50
—	Två hammare	J. Fellman	N. M. 13.

Desutom finnes i Nationalmuseet en bronskulptur från Pojo socken som ritades under byggnadet av Mo - Kavis banan vid en skärning vid Tharu station. Den får möjligen tillskrivas stensåldern. (Se Finns Museum XV 1908 sid 84 fig. 5)

Från bronsåldern hava vi ej några föremål från Pojo, men att socknen under den tiden varit befolkad utvisar de gravkammel som finnas på höga bergstoppas.

Flumtuna förekommer dock ej, vad man i detta nu kan säga, på långt när över hela socknen. Hela den östra stranden av Pojo viken ända upp till Biltväns å har ej att uppvisa ett enda kammel. Även på den västra stranden av Pojo viken finnes det ej något kammel förän man kommer så långt norrut som till Larsberg gård vilket icke blivt utbrutet från Störby. Flumtet vid Larsberg ligger på en udde söder om den vik där än från Flumträsket rinner ut. (Se nyha top. kart. 1116 kammel N.1.) Flumtet har en diameter i norr-söder av 10,2 m och öster-väster 12,6 m. Höjden är ungefär 1,5 m. I mitten av kumtet finnes en 2 m bred och 50 cm djup grop. Även på kumtets södra sida har en del stenar avlöysnats. 50 m. västerut från kumtet går vägen som från stora landsvägen leder upp till Larsberg gård. Gården ligger c 200 m. från kumtet i syd syd västlig riktning. (Se bild 1a och 1b.)

På norra sidan av samma vik där kumtet vid Larsberg lög, finnes en hel rad med kammel. Längst ut på udden, där ett gammalt tegelbruk varit beläget, ligger på ett berg alldeles fast i stranden ett kammel som nu är ganska förstört i det en hel del stora stenar förläto

bort och de andra spritts ut över berget.
I sin ursprungliga form har det väl haft
en diameter av 10-12 m. (Se bild 2)

200 meter västerut från detta kummet
finnes ett annat, på ett berg på den skogstunga
som skjuter ut i den här befintliga ocellingen.
Kummet synes vara mycket väl bibehållet. Diametern
Nord-Söder 12,2 m. Väst-Öst 11,1 Höjden 1,25.
(Se bild 3)

Lite väster om den nyssnämnda ocellingen
reser sig ett högt berg (70,8) och där ligger
3 st. kummet i rad. Närmast Pojo viken ligger
ett litet kummet. Det synes hava blivit
genomrått och en stor del stenar kastade medför
skuttningen. Till sin diameter har det väl varit
5-6 m. (Se bild 4).

Ungefär 250 meter från det första kummet
på detta berg i nordnordvästlig riktning
ligger det andra i ordningen, även det rätt
samtligt. Dess diameter är i Nord-Söder 7,2 m och
Öst- Väst 7,9 m. Det är även genomrått och
har en djup vick som från väster går in
ända förbi mitten av kummet. (Se bild 5).

120 meter i nordnordvästlig riktning från
föregående kummet ligger det tredje i ordningen
på detta berg. Kummet är ganska stort och något
fyrkantigt. Diametern Nord-Söder 11,7 m. Öst-
Väst 12,2 m. Höjden är obetydlig, knappa 1 m.
2 meter sydväst om kummet finnes en sten på 6 x 5 m
som synbartigen körrer sig från en gammal
vattnunga. 8 meter nordost om kummet reser sig en
mätningstriangel. (Se bild 6).

Ungefär 250 meter från berget 70,8 i västlig
riktning, på andra sidan landsvägen Österby -
Björby och ungefär 250 meter från uträcket av
Hemträsk ligger ett vackert kummet på en

hög bergstopp. Nordvärt om kumlet ligger en liten isö skuren det ej tydligen framgår av topografiska kartan. Kumlet har en diameter i Nord-Söder av 14,3 m och i Öst-Väst 13,4. Höjden är c. 2 meter. Kumlet är väl bibehållet om man från en 3:e bit mer än falsdjupa hål, som antagligen härröra sig från att det i tiden varit en mättningsbrunn. (Se bild 7.)

Följer man vägen upp till Björaby och tar av mot Pojo kyrka när man kommit till stora landsvägen har man genast till höger ett högt berg. Här har socknens gamla avskrivningsplats varit belägen, varför platsen ännu kallas Galybacken. Högen upp på berget, som på kartan har rifferna 49,1 är ett kummet belöget. Dess diameter är Nord-Söder 11,7 m och Öst-Väst 10,3. Höjden är knappt 1 meter. Kumlet är ganska väl bibehållet, har endast en mindre grop i nordvärt. (Se bild 8) Det detta det samma berg som Wefvar i min beskrivning kallar "Björaby berg" (sid 50. Trölygen ty nogat annat berg som skulle passa in på Wefvars beskrivning finnes inte. Och i så fall var finnes det andra av de två kummet Wefvar fann där. Det ena av de två var ju mycket litet så att kanske det helt och hållet blivit förtöret. På bergets sydvärd fanns det stenkögar som trölygen voro resten av förtörda ryssugnar. Bättre bibehållna riddarna fanns det tabrikt i skogen norr om Fleming's backen d. v. s. mellan stora landsvägen och vägen till Brödtorp. Rullarsbacken där Wefvar ännu fann spår av ryssugnar ligger på södra sidan av Fleming's backen.

Från kumlet vid Galybacken c. 800 meter i Nordvästlig riktning möter vi på ett berg (Söder om rifferna 18,8) som har haft 2:e kummet men är de nu aldeles förtörda. Vil

byggandet av nya hus i närheten har man
 sagt stannat härifrån till stenfaten så att
 högarne äro addeles genombrända och stenarna
 delvis hopkastade i nya högar. De förövringen
 har skett ganska nyligen kunde man ännu
 säga vilket ungefärligt omfång högarne haft.
 Det ena kummet ligger på bergets topp och
 har haft en diameter från Nor-Söder 8,9 m och Öster-
 Väst 9,5. (Se bild 9).

90 meter från det förnämnda kummet i Östlig
 östlig riktning ligger på bergstättningen det
 andra. Detta kummet är betydligt mera förört.
 Härifrån är nästan alla stannar bortförda. Diametern
 har varit från Nor-Söder 9,7 m. och från Öster-
 Väst 7,8 m. (Se bild 10). Berget på vilket kummen ligga
 tillhör nyhemmanet Sannerberg utbrutet från Dalby.

Ungefär 600 meter österut från Pojo kyrka ligger
 ett högt berg 57,0 (Rycka top. kart. 1117) som kallas
 Klarberget och på vars topp ett väldigt kummet
 reser sig. Kummet synes tydligen både från stora
 landvägen och från vägen som leder till Fiskars.
 Kumets diameter är från Nor-Söder 15,6 m och
 från Öster-Väst 19,9. Två mindre gropar finnes i
 kummet som ej förfaller väl bebehållna. (Se
 bild 11.) Detta berg är tydligen icke det samma
 berg som Wepvar avser då han på sid 49 talar
 om Klarberget vid Pojo kyrka. Något annat berg,
 som skulle kallas för Klarberget än berget 57,0
 kände man icke till i kyrkbyn och ej heller visste
 man av några andra kummet än det på Klarberget.
 Det berg Wepvar avser är tydligen berget ovanför
 Flemingsbacken, men fann jag här endast ryngnar
 och ej några kummet.

Rakt ovanför tunneln vid Thora på berget
 37,3 ligger ett kummet. Det ligger ej på bergets
 högsta punkt utan på sydväststättningen.

7.
Kummet's diameter är från Norr - Söder 10,6 m och
från Öster - Väst 9,8. Kummet är litet utgrävt i
mitten. Detta är samma kummet som Wefvars
omtalar vid Thura hamn. (Sed 49-50) (Se bild 12).

De här uppräknade kummen äro de
enda jag fått tag i under mina färder i
Pojo socken. Resultatet är synnerligen deligt
då i Wefvars beskrifning finnes uppräknade hela
19 st. Wefvar har tillrämmans med brutsparren
f. v. julen på Fiskars marker funnit icke mindre
än 15 st. Nu kände man ej på Fiskars alls
till dessa. Ej heller på de respektive ställena
där kummen borde varit belägna hade man
reda på dem. På Järnvik t. ex. kände man
ej till de 10 st. kummet som skola befinna sig
i den s. k. Hakagen. Ej ens en person som varit
40 år på platsen hade fått sig vid dem. Fjälto
vandrade jag genom hagen utan att påträffa
kummen. Han det möjligen tänkas att kummen
i Hakagen undant skulle vara odlingsröer,
ty sådana finnes det beträffande i trakten, som
numera till största delen blivit översvurna. Som
bronsålderskummet torde man knappast få
räkna dem, utan äro de av arkeologiskt
ursprung härstamma de väl närmast från
öldre järnåldern. Det kummet som Wefvar
fann mellan Böle träsk och Degerbyön och som
ej heller av mig påträffades torde däremot
kunna räknas som förande till bronsåldern.
De rikligt tag kummen vid Torshy och Gesterby äro
äro varit ett rika. Vi få dock räkna med att
Pojo socken har 15-20 kummet som säkert härör sig
från bronsåldern och utslutet är det ej att ännu
några komma att uppdagas. Det är främst kring
botten av Pojo viken som fynden gruppera sig
och längs den strömlin som säkert vid den ligger

gick från Pojo viken längs Hemträsk, Långträsk
och Bonästräsk till Gennarbyviken, Vid Bonäs
träsk i Tenala finnes det ännu kummet. (Se
Wefvar sid 65.)

Om de av Wefvar upptäckade kumlena
vid Järnvik äro från den äldre järnåldern äro
de möjligen tecken på en fortsättning av bebyggelsen
under järnålder. I detta nu hava vi inga fynd
från Pojo rochen som skulle härröra sig från
järnåldern, men det är troligen blott en
källspåra när man skall söta på sådana.
Den rika bebyggelsen som gravsocknarna Tenala
och Klavis hafva under denna tid hafva väl
säkerli lämnat spår efter sig och inom
Pojo rochen skuru sådana ännu ej kommit
i dagen. I 1916 insände Herr A. Ringbom (Höfers)
ett meddelande om att han samman är tillmans
med J. Öhman (Klavis) funnit 3 st. fyrkantiga
stensättningars på fästplåten på Djebenkulla
gårds mark. Jag besökte plåten där stensättningarna
borde funnits, men kunde ej upptäcka dem. Marken
var här mycket stembunden och gräsbeauxen vilka
försvärad upptäckandet av eventuella stensättningars.
Ej heller Herr J. Öhman som jag berättar i Klavis
kunde mera minnas den exakta plåten för
stensättningarna.

Helsingfors d. 31 okt. 1930

Torbjörn Dahlberg.

FORNLÄMNING Nr /

Art: Sten kummal

Socken: Pejo

Antal fornlämningar: _____

Härad: Raseborg

Landskap: Nyland

Län: Nylands

By: Mörby

Översiktskarta: Ryck Top. kart.

Hemman(-sdel): }
Gårdsnummer: }

skala 1:4000 blad 1116 ?

Specialkarta: _____

Lägenhet: } Larsberg gård
Villanamn, }
tomtnr m. m.: }

Ritningar: _____

Ägare: ing. L. Jonck

Planer: _____

Postadr.: _____

Fotos: No 1 a och 1 b

Brukare: _____

Postadr.: _____

Särskild benämning på fornlämningen: _____

Orienteringsuppgifter: 200 m från gårdsbyggnaden på Larsberg åt N.N.O.
50 m från vägen som från stora landsvägen leder upp till
Larsberg gård.

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): Stog hennest berg.

Beskrivning: Kumlet har en diameter i Norr-Söder 10,2 m.
Öst-Väst 12,6 m. Höjden är 1,5 m. I mitten av kumlet
finnes en 2 m. bred och 50 cm djup grop. Sten
på kumlets södra sida har en del isens
avlagningar.

Vänd!

Antecknat av: Torbjörn Dahlberg

den juli 10

Beskrivning (forts.):

Socken: *Härjedalen*
Härjed: *Härjedalen*
Landskap: *Härjedalen*
Län: *Härjedalen*

Översiktskarta: <i>1863</i>
Specialkarta: <i>1863</i>
Ritningar:
Planer:
Fotos:

Fornlämningens tillstånd: *Med undantag av gropan i kullen mitt och de stumar man avlägsnats på ydland den väl bevarad.*

Förslag till åtgärder:

Undersökningar och fynd:

Tidigare uppteckningar:

FORNLÄMNING N:r 2

Bestyrning (Lands)

Art: *Tven hummel*

Socken: *Pojö*

Antal fornlämningar: _____

Härad: *Ranborg*

Landskap: *Nyland*

Län: *Nylands*

By: *Dalharby*

Översiktskarta: *Rygt top kart.*

Hemman(-sdel): }
Gårdsnummer: }

skala 1:1000 blad 1116

Specialkarta: _____

Lägenhet: }
Villanamn, }
fornnr m. m.: }

Ritningar: _____

Ägare: *Godsägare af Enebyholm*

Planer: _____

Postadr.: *Skara*

Fotos: *N:o 2*

Brukare: _____

Postadr.: _____

Särskild benämning på fornlämningen: _____

Orienteringsuppgifter: *c. 75 m västerut från det gamla tegelbruket
50 meter från stranden av Pojös vik.*

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): *Stog huckis berg*

Beskrivning: *Hummeln är mycket förtärd, en del del
islar har fört bort andra islar spjett ut över
berget. Diametern har väl varit 10-12 m.*

Vänd!

Antecknat av: *Torbjörn Dahlberg*

den *augusti 1930.*

Beskrivning (forts.):

Art: *En kanna*
 Antal fornlämningar: *1*
 Härad: *Bohuslän*
 Landskap: *Bohuslän*
 Län: *Bohuslän*

By: *Bohuslän*
 Hemman(-sdel): *Bohuslän*
 Översiktskarta: *Bohuslän*
 Specialkarta: *Bohuslän*
 Rinnigar: *Bohuslän*

Fornlämningens tillstånd: *Humle förstört. Tjänarna dels bortfädda, dels spridda över herget. Bortfäddhet av tjänarna skedd för ungefär 10 år sedan utan ägarens medgivande.*

Förslag till åtgärder:

(Faint handwritten notes)

Undersökningar och fynd:

Tidigare uppteckningar:

Tradition:

Antecknat av: *Bohuslän*

FORNLÄMNING Nr 3

Bestyrning (fors):

Art: *Stenkummet*

Socken: *Pajo*

Antal fornlämningar:

Härad: *Ramberg*

Landskap: *Nyland*

Län: *Nylands*

By: *Dalkarby*

Översiktskarta: *Rygt. Top. kart.*
skala 1/48000 Blad 1116

Hemman(-sdel): }
Gårdsnummer: }

Specialkarta:

Lägenhet: }
Villanamn,
tomtnr m. m.: }

Ritningar:

Ägare: *Godägare af Dalkarby*

Planer:

Postadr.: *Thure*

Fotos: *No 3*

Brukare:

Postadr.:

Särskild benämning på fornlämningen:

Orienteringsuppgifter: *Kummet är beläget på den bergsklack som
stickar ut i odlingen som från västeranden nedanför
Hemträsk går i nordlig riktning. 200 m väst nordväst från
kummet vid Legerbruket.*

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): *Thyberuven bergsklack.*

Beskrivning: *Kummet är mycket väl tillbehållt. Diametern
Nord-Söder 12,2 m och Öster-Väster 14,1. Höjden 1,25 m.*

Vänd!

Antecknat av: *Torbjörn Dahlberg*

den *augusti 1930*

Beskrivning (forts.):

Antal fornlämningar: *1*
 Socken: *Åkers*
 Härad: *Åkers*
 Landskap: *Åkers*
 Län: *Åkers*

By: *Åkers*
 Hemman(-del): *Åkers*
 Läge: *Åkers*
 Ägare: *Åkers*
 Postad: *Åkers*
 Brukare: *Åkers*
 Postad: *Åkers*

Fornlämningens tillstånd: *Väl bevarad*

Översiktskarta: *Åkers*
 Specialkarta: *Åkers*
 Ritningar: *Åkers*
 Planer: *Åkers*
 Fotos: *Åkers*

Särskild benämning på fornlämningen:
 Orienteringsuppgifter:
 Förslag till åtgärder:

Terränguppgifter (änse kartochsättning):
 Beskrivning:

Undersökningar och fynd:

Tidigare uppteckningar:

Tradition:

FORNLÄMNING N:r 4

(förs.) (beskrivning)

Art: *Lån hummel*

Socken: *Pöjo*

Antal fornlämningar: _____

Härad: *Raneborg*

Landskap: *Nyland*

Län: *Nylands*

By: *Dalkarby*

Översiktskarta: *Ryck Top. kart.*

Hemman(-sdel): }
Gårdsnummer: }

skala 1/2000 blad 4116

Specialkarta: _____

Lägenhet: }
Villanamn, }
tomtnr m. m.: }

Ritningar: _____

Ägare: *Godsägare af Enebyelva*

Planer: _____

Postadr.: *Ekura*

Fotos: *No 4.*

Brukare: _____

Postadr.: _____

Särskild benämning på fornlämningen: _____

Orienteringsuppgifter: *Kumbä ligger på berget ^{med vifvan} 70,8 370 meter*
Syd Syd Öst från den högsta punkten på berget där
Kumbä No 6 är beläget.

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): *Kalt berg.*

Beskrivning: *Kumbä är delvis förstört i det en del del*
stenar blivit bortplockade. Nu återstår knappast
ett lager stenar, vilka dessutom äro övervägande av mossor
och gräs. Kumbä har väl haft en diameter av 5-6 m

Vänd!

Antecknat av: *Torbjörn Dahlberg*

den *augusti 1930*

Beskrivning (forts.):

Art: *Sten*
 Antal fornlämningar: *1*
 Socken: *Åre*
 Härad: *Åre*
 Landskap: *Åre*
 Län: *Åre*

By: *Balders*
 Hemman(-edel): *1*
 Översiktskarta: *Åre 1:1*
 Specialkarta: *Åre 1:1*
 Rinnigar: *Åre 1:1*

Fornlämningens tillstånd: *Konstigt förtöjt en hel del i sin
 har blivit bortlagda och vänta nedför bergets förhöjning
 har dock stått för länge sedan.*

Förslag till åtgärder:

Undersökningar och fynd:

Tidigare uppteckningar:

Tradition:

FORNLÄMNING N:r 5

Beskrivning (forts.)

Art: *Ulv hummel*

Socken: *Pojö*

Antal fornlämningar:

Härad: *Raseborg*

Landskap: *Nyland*

Län: *Nylands*

By: *Dalbyby*

Översiktskarta: *Ryck Top. karta
skala 1/40000 blad 1116*

Hemman(-sdel): }
Gårdsnummer: }

Specialkarta:

Lägenhet: }
Villanamn,
tomtnr m. m.: }

Ritningar:

Ägare: *Godegård af Enebyholm*

Planer:

Postadr.: *Thors*

Fotos: *No 5*

Brukare:

Postadr.:

Särskild benämning på fornlämningen:

Orienteringsuppgifter: *Kamlet ligger på bergst ^{med riffer} 70,8 190 meter
 Syd Syd Ost från den högsta punkten på berget, där
 kamlet No 6 är beläget.*

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): *Berg glett skogsklätt.*

Beskrivning: *Kamlet har blivit genomgrävt av skott-
skare och har nu en djup rök som från väster
gå in och utvidas sig förbi mitten av kamlet. Berget
är blottat hela vägen. Kamlets diameter är i Nord-Söder 7,2 m
och Öster-Väster 7,1. Höjden knappa 1 m.*

Vänd!

Antecknat av: *Torbjörn Dahlberg*

den *augusti 1930*

Beskrivning (forts.):

Art: *Sten*
 Antal fornlämningar: *1*
 Socken: *Åre*
 Härad: *Åre*
 Landskap: *Åre*
 Län: *Åre*

By: *Åre*
 Hemman(-del): *Åre*
 Översiktskarta: *Åre*
 Specialkarta: *Åre*
 Ritningar: *Åre*
 Ägare: *Åre*

Fornlämningens tillstånd: *Huonet har en djup rök som går i från väster ända firi mitten och där senare är borigladda ända till bergst*

Förslag till åtgärder:

Undersökningar och fynd:

Tidigare uppteckningar:

Tradition:

FORNLÄMNING Nr 6

Beskrivning (forts.)

Art: *Stenkummet*

Socken: *Pajo*

Antal fornlämningar:

Härad: *Raneberg*

Landskap: *Nyland*

Län: *Nylands*

By: *Dalharby*

Översiktskarta: *Rygd top. karta*
skala 1:2000 blad 1116

Hemman(-sdel): }
Gårdsnummer: }

Specialkarta:

Lägenhet: }
Villanamn, }
tomtnr m. m.: }

Ritningar:

Ägare: *Godsägare af Luehjelm*

Plåner:

Postadr.: *Skara*

Fotos: *No 6*

Brukare:

Postadr.:

Särskild benämning på fornlämningen:

Orienteringsuppgifter: *Kummet ligger på bergets ^{med ruffens} högsta*
punkt.

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): *Stogbeuxet berg.*

Beskrivning: *Kummet är ganska stort och något fyrkantigt*
diameter Nord-Söder 11,7 m och Öst-Väst 12,2. Höjden
är oregelb. knappa 1 m. 2 meter sydväst om
kummet finnes en rektangel 6 x 5 m som synbarligen
härvar sig från en gammal vattentåga 8 meter
nordost om kummet ses sig en mätningstriangel.

Vänd!

Antecknat av: *Torjörn Dahlberg*

den *augusti 1930*

Beskrivning (forts.):

Art: *Sten*
 Antal fornlämningar: *1*
 Socken: *Bo*
 Härad: *Bo*
 Landskap: *Bo*
 Län: *Bo*

By: *Bo*
 Hemman(-edel): *Bo*
 Översiktskarta: *Bo*
 Specialkarta: *Bo*
 Ritningar: *Bo*

Fornlämningens tillstånd: *Kumlet förefaller väl bibehållet, men den i förhållande till stället oavsett höjden tyder kanske på att stenen avlöjats från kumlets topp.*

Förslag till åtgärder:

Undersökningar och fynd:

Tidigare uppteckningar:

Tradition:

Antecknat av: *Bo*

FORNLÄMNING Nr 7

Beskrivning (forts.)

Art: *Flen kummill*

Socken: *Pojö*

Antal fornlämningar:

Härad: *Ramborg*

Landskap: *Nyland*

Län: *Nylands*

By: *Dalharby*

Översiktskarta: *Ryck top. karta
skala 1:2000 blad 416*

Hemman(-sdel): }
Gårdsnummer: }

Specialkarta:

Lägenhet: }
Villanamn,
tomtnr m. m.: }

Ritningar:

Ägare: *Godsägare af Luskjelm*

Planer:

Postadr.: *Lhurs*

Fotos: *No 7*

Brukare:

Postadr.:

Särskild benämning på fornlämningen:

Orienteringsuppgifter: *c. 750 meter västerut från bergst 70,8 och
c. 325 meter från Hultvickens utlopp i Nord Nord Öst.*

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): *Uhog bunnens berg*

Beskrivning: *Flumtö är ovanligt vackert. Diametern i Norr-
löder 14,3 m och Öster - Väster 13,4 m. Höjden är c. 2 meter.
Flumtö är väl bebehållt om man fräses 3 st.
bitar ned i fotsdjupa hål som antagligen
hävra sig från att där i tiden varit en
mötnings triangel. Rakt nedanför bergst är
nordväst ligger en liten isö.*

Vänd!

Antecknat av: *Torbjörn Dahlberg*

den *augusti 1930*

Beskrivning (forts.):

Art: *Sten*
 Antal fornlämningar: *1*
 Socken: *Bohuslän*
 Härad: *Bohusläns*
 Landskap: *Bohuslän*
 Län: *Bohuslän*

By: *Bohuslän*
 Hemman(-del): *Bohuslän*
 Översiktskarta: *Bohuslän*
 Specialkarta: *Bohuslän*
 Rätningar: *Bohuslän*
 Ägare: *Bohuslän*

Fornlämningens tillstånd: *Funnet är väl bibehållet med undantag av tre stycken bitar som är fästslagna till som troligen härröra sig från ett hål i tiden i en mätningsträng.*

Förslag till åtgärder:

[Faint handwritten notes and bleed-through from the reverse side of the page.]

Undersökningar och fynd:

[Faint handwritten notes and bleed-through from the reverse side of the page.]

Tidigare uppteckningar:

[Faint handwritten notes and bleed-through from the reverse side of the page.]

Tradition:

[Faint handwritten notes and bleed-through from the reverse side of the page.]

FORNLÄMNING N:r 8

Art: *Sten huggen*

Socken: *Pojö*

Antal fornlämningar:

Härad: *Ranbo*

Landskap: *Nyland*

Län: *Nylands*

By: *Björby*

Översiktskarta: *Björby i Nyland*
skala 1:25000 blad 116

Hemman(-sdel): } *Dalby*
Gårdsnummer:

Specialkarta:

Lägenhet: }
Villanamn,
fornr m. m.:

Ritningar:

Ägare: *Godsägare af Dalby*

Planer:

Postadr.: *Dalby*

Fotos: *N:o 8*

Brukare:

Postadr.:

Särskild benämning på fornlämningen:

Orienteringsuppgifter: *Sten ligger på berget 49,1 c. 400 meter från vägkorsningen vid Björby åt nordväst.*

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): *Sten ligger på berg*

Beskrivning: *Stens diameter är i Nor-Söder 11,7 m och Öst-Väst 10,3. Höjden är knappa 1 m. Sten är ganska väl beaktad och endast en mindre grop i nordväst. Bergets sydostre del kallas Galsbacken. Sten ligger på socknens gamla avrättningsplats väst liden.*

Vänd!

Antecknat av: *Torbjörn Dahlberg*

den *augusti 1930*

Beskrivning (forts.):

Art: *Sten*
 Antal fornlämningar: *1*
 Socken: *Åre*
 Härad: *Åre*
 Landskap: *Åre*
 Län: *Åre*

By: *Åre*
 Hemman(-adel): *Åre*
 Översiktskarta: *Åre*
 Specialkarta: *Åre*
 Ritningar: *Åre*
 Ägare: *Åre*
 Postad: *Åre*
 Brukare: *Åre*
 Postad: *Åre*

Fornlämningens tillstånd: *Ganska väl bevarat, en mindre grop i nordväst.*

Plått: *Åre*
 Fotos: *Åre*

Särskild benämning på fornlämningen: *Åre*
 Orienteringsuppgifter: *Åre*

Förslag till åtgärder:

Tersningsuppgifter (lämna tersningsplan): *Åre*
 Bestämning: *Åre*

Undersökningar och fynd:

Tidigare uppteckningar: *J. E. Wefvud Fornlämningar i Ranebergs västra härad (Feliningsfors 1879) sid 50*

Tradition:

FORNLÄMNING Nr 9

Beskrivning (forts.)

Art: *Stenhummel*

Socken: *Pöja*

Antal fornlämningar:

Härad: *Raseborg*

Landskap: *Nyland*

Län: *Nylands*

By: *Björnsby (Dalkarby)*

Översiktskarta: *Pytt top. karta
skala 1:2000 blad 1116*

Hemman(-sdel): } *Annberg*
Gårdsnummer:

Specialkarta:

Lägenhet: }
Villanamn,
tomtnr m. m.:

Ritningar:

Ägare:

Planer:

Postadr.:

Brukare:

Fotos: *No 9*

Postadr.:

Särskild benämning på fornlämningen:

Orienteringsuppgifter: *c. 800 meter nordväst från humlet vid Galtbacken
och c. 125 m från byggnaden på Annberg. För Annberg
blev järböjningen tillägnad Galtbacken och ligger under
Dalkarby.*

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): *Låg humlet berg*

Beskrivning: *Humlet är alldeles förstört. Vid byggnaden
av ett hus i närheten har man tagit stenar
härifrån till reparationer så att högen är alldeles
genomgrävd och de mindre stenarna har man
högkallat i nya högar. Förhöjningen har blivit
för ett par år sedan. Humlets diameter har varit
från Norr - Söder 8,9 m och från Öst - Väst 9,5 m.*

Vänd!

Antecknat av: *Torbjörn Dahlberg*

den *augusti 1930*

Beskrivning (forts.):

Art: *Sten*
 Antal fornlämningar: *1*
 Socken: *Bo*
 Härad: *Bohus*
 Landskap: *Bohus*
 Län: *Bohus*

Översiktskarta: <i>Bohus län</i>	By: <i>Bohus</i>
Specialkarta: <i>Bohus län</i>	Hemman(-edel): <i>Bohus</i>
Rinnigar:	Lägenhet: <i>Bohus</i>
Planer:	Ägare:
Fotos: <i>Bohus</i>	Postadr: <i>Bohus</i>
	Brukare: <i>Bohus</i>
	Postadr: <i>Bohus</i>

Fornlämningens fillstånd: *7 kunnat alldeles försvunet*

Särskild benämning på fornlämningen:
 Orienteringsuppgifter: *Bohus län*

Förslag till åtgärder: *Bohus län*

Beskrivning: *Bohus län*

Undersökningar och fynd: *Bohus län*

Tidigare uppteckningar: *Bohus län*

Tradition: *Bohus län*

Antecknat av: *Bohus län*

FORNLÄMNING Nr 10

Beskrivning (forts.)

Art: *Stenkummet*

Socken: *Pajo*

Antal fornlämningar:

Härad: *Raseborg*

Landskap: *Nyland*

Län: *Nylands*

By: *Björby (Dalkarby)*

Översiktskarta: *Ryck Top. karta*
skala 1:20000 blad 1116

Hemman(-sdel): } *Lumberg*
Gårdsnummer:

Specialkarta:

Lägenhet: }
Villanamn,
tomtnr m. m.:

Ritningar:

Ägare:

Planer:

Postadr.:

Fotos: *No 10*

Brukare:

Postadr.:

Särskild benämning på fornlämningen:

Orienteringsuppgifter: *90 meter åt östyd åt från kummet No 9*
(75 m åt nordväst från byggnaden på Lumberg)

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): *Högmarken Lumberg*

Beskrivning: *Kummet är om möjligt ännu mera förstört än föregående de härifrån bortförde nästan alla stenar. Förstöringen har även här stett tidigare, för ett 10-tal år sedan. Diametern har varit ungefär 9,7 m från Norr - Öster och 7,8 från Öster - Väster.*

Vänd!

Antecknat av: *Torbjörn Dahlberg*

den *augusti 1930*

Beskrivning (forts.):

Art: *Stenålders*
 Antal fornlämningar: *1*
 Socken: *Årstad*
 Härad: *Konungälv*
 Landskap: *Västmanland*
 Län: *Västmanland*

By: *Årstad (Årstad)*
 Hemman(-del): *Årstad*
 Översiktskarta: *Årstad*
 Specialkarta: *Årstad*
 Ritningar:
 Ägare:
 Postadr:
 Brukar:
 Postadr:

Fornlämningens tillstånd: *Utmantat alldeles försvunnet*

Särskild beskrivning av fornlämningen:
 Orienteringsuppgifter: *Årstad*

Förslag till åtgärder:

Terminsuppgifter (årets fornlämningsbeskrivning):
 Beskrivning: *Årstad*

Undersökningar och fynd:

Tidigare uppteckningar:

Tradition:

FORNLÄMNING N:r //

Art: *Stenkamrat*

Socken: *Pojö*

Antal fornlämningar:

Härad: *Raseberg*

Landskap: *Nyland*

Län: *Nylands*

By: *Pojö kyrkoby*

Översiktskarta: *Ryck top. karta
skala 1:2000 blad 1117*

Hemman(-sdel): }
Gårdsnummer: }

Specialkarta:

Lägenhet: }
Villanamn,
tomtar m. m.: }

Ritningar:

Ägare:

Planer:

Postadr.:

Fotos: *No 11*

Brukare:

Postadr.:

Särskild benämning på fornlämningen:

Orienteringsuppgifter: *c. 600 meter österut från Pojö kyrka på
berget 57,0. Berget kallas Karberget.*

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): *Ylert skogbevuxet berg.*

Beskrivning: *Kamrat är ovanligt iöf. där det ses i
po. bergets kron. Det synes tydligt både från
Södra landsvägen och vägen som leder till Fiskars.
Diameterna är från Nord - Söder 15,5 m och från Öster -
Väst 19,9. Höjden är c. 1,7 m. Två gropar med någon
meter diameter finnes i Sydväst och Nordost.*

Vänd!

Antecknat av: *Torbjörn Dahlberg* den *augusti 1930*

Beskrivning (forts.):

Art: *Tjäl*
 Antal fornlämningar: *1*
 Socken: *Åre*
 Härad: *Åre*
 Landskap: *Åre*
 Län: *Åre*

By: *Åre*
 Hemman(-del): *Åre 117*
 Översiktskarta: *Åre 117*
 Specialkarta: *Åre 117*
 Ritningar: *Åre 117*
 Ägare: *Åre 117*

Fornlämningens tillstånd: *Två gropar ena i nordost den andra i sydväst finns. De hava någon meters diameter och är c. 50 cm djupa. I gröt förfaller kullet att vara väl beaktat.*

Förslag till åtgärder:

Undersökningar och fynd:

Tidigare uppteckningar:

Tradition:

FORNLÄMNING Nr 12

Beskrivning (lokal)

Art: *Stenrummet*

Socken: *Pajó*

Antal fornlämningar:

Härad: *Ranbory*

Landskap: *Nyland*

Län: *Nylands*

By: *Lillfors - Thuru*

Översiktskarta: *Rygt Top. karta*
skala 1:20000 Blad 1118

Hemman(-sdel): }
Gårdsnummer: }

Specialkarta:

Lägenhet: }
Villanamn,
tomtnr m. m.: }

Ritningar:

Ägare:

Planer:

Postadr.:

Fotos: *N:o 12*

Brukare:

Postadr.:

Särskild benämning på fornlämningen:

Orienteringsuppgifter: *Tunnelberget vid Thuru (37, 3).*

Rän mellan Lillfors och Thuru sträcker sig över bergets topp.

20 meter nedanför på bergssluttningen mot sydväst.

Stumlet börde ligga ganska väst överför tunneln.

Terränguppgifter (jämte terrängbenämning): *Glet skogbevuxen bergssluttning.*

Beskrivning: *Stumlets diameter är från nord - söder 10,6 och*

från öst - väst 9,8. Höjden är 1 m. Stumlet har

en utgrävning i mitten med en diameter av 2 meter.

Dessa har varit för mycket länge sedan för

Wepner nämner redan i sin beskrivning om öppningar.

Vänd!

Antecknat av: *Torbjörn Dahl*

Beskrivning (forts.):

Art: *Sten*
 Socken: *Åre*
 Härad: *Raseborg*
 Län: *Åre*
 Landskap: *Åre*
 Antal fornlämningar: *1*

By: *Åre - Åre*
 Hemman(-del): *Åre 117*
 Översiktskarta: *Åre 117*
 Specialkarta: *Åre 117*
 Rätningar: *Åre 117*
 Ägare: *Åre 117*

Fornlämningens tillstånd: *Plattan har en öppning i mitten av ungefär 2 m diameter och 50 cm djup. Denna utgrävning har stått för minst 50 år sedan.*

Förslag till åtgärder:

Undersökningar och fynd:

Tidigare uppteckningar: *J. G. Wejvar, Fornlämningar i Raseborgs västra härad. (Helsingfors 1879) sid 49-50.*

Tradition:

Pöjo socken

Bild 1 a.

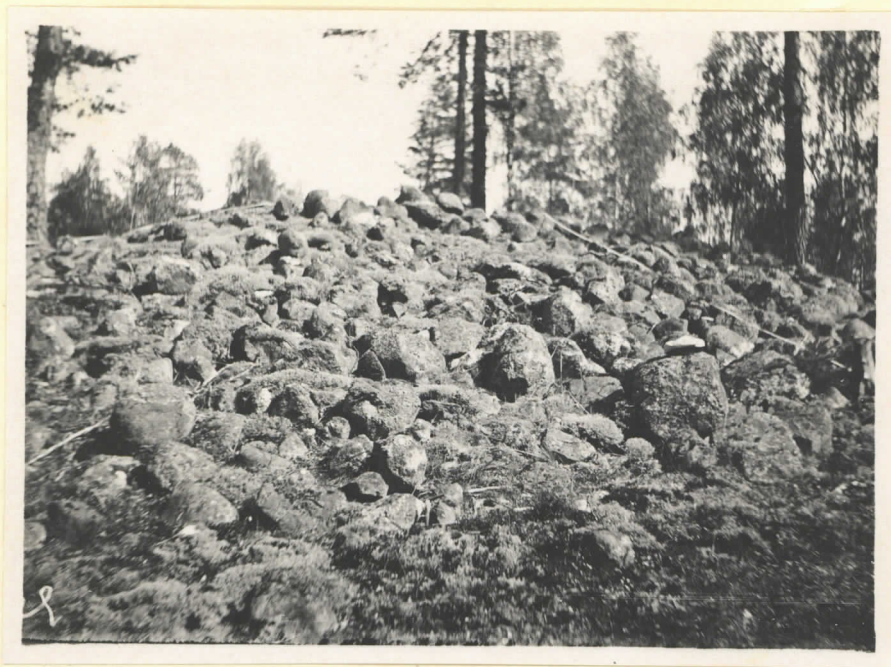

No 1. Flummet, Larsberg (Mörby)

Bilden tagen från S. V.

Juli 1930

Bild 1 b.

No 1 Flummet, Larsberg (Mörby)

Bilden tagen från V.

Juli 1930

Pajo socken

Bild 2

No 2 Klummet Dalkarby

Bilden tagen från O. S. O.

Augusti 1930

Bild 3

No 3 Klummet Dalkarby

Bilden tagen från S. V.

Augusti 1930

Pajo socken

Bild 4

No 4 Klummet Dalharby
Bildan tagen från Ö.
Augusti 1930

Bild 5

No 5 Klummet Dalharby
Bildan tagen från S. Ö.
Augusti 1930

Pöjo socken

Bild 6

N:o 6 Hummel Dalhaby
Bildan tagen från S. O.
Augusti 1930

Bild 7

N:o 7 Hummel Dalhaby.
Bildan tagen från S. O.
Augusti 1930

Pajo socken

Bild 8

No 8 Klummet Dalhärby
Bildet taget från S. V.
Augusti 1930

Bild 9

No 9 Klummet Sunneberg
Bildet taget från V.
Augusti 1930

Pajo socken

Bild 10

N:o 10 Klammel Sunneberg
Bildet taget från 9.
Augusti 1930

Bild 11

N:o 11 Klammel Klarberget Pajo kyrkby.
Bildet taget från 9.0
Augusti 1930

Pajo socken

Bild 12

N:o 12 Klummet. Tannelberget. Kvara
Bildet taget från S.O.
Augusti 1930

T. Dahlberg.